

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Tlačová správa

Dane platíme už viac ako 4 500 rokov

BRATISLAVA, 01.06.2013: V „Deň daňovej slobody“ si platenie daní občania uvedomujú viac, než v iné dni. Leiturgie, fároi či tributum – teda dnešné dane však ľudia platia od roku 2 500 pred n. l. **Otázka „Ako platiť dane“ je staršia než pyramídy.**

Všetky formy štátnej vlády prostredníctvom kontroly zdanenia príjmov boli nutnosťou civilizácie od počiatku vekov. "Túto daň nedokážem zaplatiť" sú slová napísané pisárom starovekého Egypta v období Starej ríše, ako jeden z najranejších príkladov frustrácie z dane.

Staroveká daňová politika

K rozvoju systému písania prispela najmä potreba vedenia účtovníctva. Dokazujú to tabuľky s klinovým písmom z Mezopotámie približne z roku 2500 pred n. l. popisujúce príslušné dane z hlavy, druhy mýta a poplatkov, ktoré obchodníci museli platiť pri preprave tovaru z jedného regiónu do druhého. Dobré známy Chamurapiho zákonník opisuje aj postupy, aké tresty udeliť za pašovanie. Dane sa neplatili len v peniazoch, ale aj v podobe práce pri kopaní kanálov.

Pašerácke úkryty boli zdokumentované už v štvrtej dynastii v období Starej ríše Egypta (2625-2500 pred n. l.). Chrámy boli často financované prostredníctvom daňových výnosov, pričom kňazi boli od platenia daní alebo povinnej práce oslobodení.

Dane v stredoveku

Vládcovia začali mýta, clá a dane vyberať sami, preto oproti staroveku príjmy dramaticky vzrástli. Ako sa vojny stali drahšími, colné a daňové bremeno sa zväčšilo. V tomto období však často dochádzalo aj k dvojitému zdaneniu – jedného panovníkom a druhého cirkvou.

Kapitalizmus

Historické štúdie potvrdili, že napr. v Anglicku sa daňové zaťaženie v osemnástom a začiatkom devätnásteho storočia zvýšilo o 85%.

Moderná finančná správa založená v roku 1850

Za vznik modernej finančnej správy ako aj siete daňových úradov môžeme považovať 18. september 1850. Súčasný daňový nastavenie sa začalo kreovať v roku 1927. Daňový systém prevzatý z Rakúsko – Uhorska bol zastaraný, následne po jednej z najväčších historických reforiem bol daňový systém rozdelený do troch základných skupín.

Priame dane:

- **daň dôchodková** – zahrňovala príjmy domácností,
- **daň výdelková** - daň z príjmu,
- **daň pozemková** – boli jej podrobené hospodársky využiteľné pozemky,
- **daň „činžovní“** (nájomná) sa vzťahovala na Prahu, Brno, Bratislavu a kúpeľné mestá.

Nepriame dane:

- **daň prepychová** - daň z luxusu,
- **daň spotrebná** (z cukru, z liehu, z minerálnych olejov, z piva, z limonád, minerálnych a sodových vôd, z droždí, z prípravkov na kyprenie cesta, z kyseliny octovej, z mäsa, z elektrických zdrojov žiarenia, zo zapaľovačov, z uhlia, potravná daň na čiare).

Poplatky:

- **daň z obohatenia** - daň zo zisku,
- **daň z výnosov z kolkov**,
- **poplatky za úradné výkony (daň dedičská, daň darovacia, daň z prevodu nehnuteľnosti, poplatky z úradných úkonov ... poplatkov a dávok bolo viac ako 900 druhov).**

Reforma tiež zaviedla nový systém daňovej politiky pre obce, okresy a kraje. Jej výsledkom bolo nielen sprehľadnenie daňovej sústavy, ale aj zaistenie rovnomerného daňového zaťaženia na celom území štátu.